Startmeningarna

Textsamtal i grupp · åk 2–9

Det finns 24 meningar för varje nivå, en för varje pass. Välj en mening med veckans slag. Är de slut, tar du en med ett slag som gruppen behöver öva mer. Meningarna är till dig, och eleverna ser dem bara på tavlan.

Till läraren · Startmeningarna	
Så använder du meningarna	Skriv meningen på tavlan i början av passet och läs den högt. Låt gruppen säga vad som står och vad de vet, och sedan säger var och en *”Jag tror att”* till sin kamrat. Svaret i tabellen är ett exempel, och alla svar som meningen stöder går bra.

STARTMENINGARNA: LÄTTLÄST, MENINGARNA 1–8

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
1. Hon skrev på tavlan och sa: ”God morgon, allihop!”	Vem: läraren
2. Bussen stannade. Hon öppnade dörren och sa: ”Varsågod, kliv på!”	Vem: busschaufförен
3. Det luktade hö, och en ko råmade bredvid oss.	Var och när: på en bondgård eller i en lada
4. Glassen rann nedför handen, och vi hoppade i sjön.	Var och när: en varm sommardag
5. Hon smällde igen dörren och sparkade till skon.	Känsla: hon är arg
6. Han viftade med provet och sprang hela vägen hem.	Känsla: han är glad och stolt
7. Pappa ställde en hink på golvet och tittade upp i taket.	Varför: taket läcker och det droppar ner
8. Han tittade på klockan hela lektionen och packade väskan tidigt.	Varför: han längtar efter att lektionen ska ta slut

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: LÄTTLÄST, MENINGARNA 9–16

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
9. Vi spelade kort vid bordet, och mormor vann tre gånger.	Ordet: kort betyder spelkort här
10. Cykeln låg på sidan i gruset, och han höll sig om knät.	Före och efter: han har ramlat och slagit sig
11. Hon fyllde den stora grytan med vatten och satte på spisen.	Före och efter: hon ska koka något
12. ”Ja, ja, jag kommer”, sa han, men han satt kvar.	Det som menas: han vill egentligen inte komma
13. Mannen i den gula västen håller upp en skylt, och bilarna stannar.	Vem: någon som stoppar trafiken, till exempel en skolvakt eller en vägarbetare
14. Hon sa godnatt, stoppade om Vera och släckte lampan.	Vem: en vuxen som tar hand om Vera, till exempel hennes mamma
15. Fötterna sjunker ner i sanden, och det doftar solkräm.	Var och när: på en strand en varm sommardag
16. Kassan piper, och Ali lägger mjölk och bröd på bandet.	Var och när: i en affär

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: LÄTTLÄST, MENINGARNA 17–24

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
17. Saga tittar på kompisens nya cykel och sparkar på sitt eget däck.	Känsla: avundsjuk
18. Tuva bär hem teckningen med båda händerna och visar alla.	Känsla: stolt
19. Ture håller handen bakom örat och lutar sig mot dörren.	Varför: han vill höra vad någon säger bakom dörren
20. Siri bär skorna i handen och går på tå genom hallen.	Varför: hon vill vara tyst så att ingen vaknar eller hör henne
21. Han höll ett öga på gröten och stod vid spisen hela tiden.	Ordet: han passade gröten så att den inte skulle bränna vid
22. Blöta fotspår går från dörren fram till soffan och stannar där.	Före och efter: någon kom in utifrån med blöta fötter och sitter nu i soffan
23. Cykeln ligger på gräset, och hjulet snurrar fortfarande.	Före och efter: någon har just ramlat av eller lämnat cykeln
24. Leon säger ”Kul för dig” och vänder sig bort med sin ryggsäck.	Det som menas: han låtsas vara glad men är avundsjuk eller besviken

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: MELLAN, MENINGARNA 1–8

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
1. Nora öppnade kylskåpet och såg att det bara fanns tomma förpackningar, medan hennes bror torkade bort choklad från munnen.	Vem: brodern har ätit upp det som fanns
2. Mannen ställde sig framför tavlan och sa: ”Öppna böckerna på sidan tolv, och tyst där bak.”	Vem: han är en lärare
3. Klockan var bara fyra, men lamporna i fönstren lyste redan och Jonas drog mössan över öronen.	Var och när: det är vinter, eller sen höst
4. Alice la mjölken och brödet på bandet och väntade på att det skulle pipa.	Var och när: i en affär, vid kassan
5. Filip läste resultatet på provet två gånger och vek sedan ihop pappret så litet det gick.	Känsla: han är besviken eller orolig och vill gömma resultatet
6. Emma stod kvar vid grinden och vinkade tills bilen bara var en liten prick, och sedan vinkade hon lite till.	Känsla: hon saknar dem som åkte, och det är svårt att släppa dem
7. Noak blev alldeles blek och slöt ögonen, och mamma skyndade sig att öppna fönstret på bussen.	Varför: han mådde illa, som vid åksjuka
8. Lina packade två smörgåsar till skolan, fast hon aldrig brukade äta mer än en.	Varför: hon ska dela med någon, till exempel en kompis som inte har någon mat

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: MELLAN, MENINGARNA 9–16

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
9. Alla ville sitta bredvid Johan, för han delade alltid med sig och hade ett hjärta av guld.	Ordet: hjärta av guld betyder att någon är mycket snäll och generös
10. Bredvid en kopp choklad som fortfarande var varm låg en uppslagen tidning, och stolen stod utdragen från bordet.	Före och efter: någon har nyss rest sig och gått därifrån
11. Bollen låg i rabatten under fönstret med det stora hålet, och vid middagen sa ingen något.	Före och efter: någon sköt bollen genom rutan, och ingen vill erkänna det
12. ”Jaja, den är bra”, sa Tim utan att lyfta blicken från spelet när lillasyster visade sin teckning.	Det som menas: han lyssnar inte och bryr sig inte om teckningen, fast han säger att den är bra
13. Små leriga fotspår ledde fram till den lilla stolen vid köksbordet.	Vem: ett litet barn, till exempel ett småsyskon
14. Det knackade på dörren, och hela klassen reste sig och sa god morgon i kör.	Vem: en lärare eller en annan vuxen kom in i klassrummet
15. Sanden klibbade mellan tårna, och alla plockade ihop sina handdukar medan solen gick ner.	Var och när: på en strand på kvällen
16. Dörren gled upp med ett pip, och alla fick stå tätt medan en röst ropade ut nästa hållplats.	Var och när: på en buss, en tunnelbana eller ett tåg

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: MELLAN, MENINGARNA 17–24

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
17. Hon klappade längst av alla och ropade hans namn tills läraren bad henne sluta.	Känsla: stolt eller glad för hans skull, eller mycket entusiastisk
18. Alla andra hade redan hämtat sina jackor, men han stod kvar och fingrade på dragkedjan på väskan.	Känsla: tveksam eller orolig inför något
19. Han ställde klockan tidigare än vanligt och la fram väskan och skorna vid dörren.	Varför: han ska iväg tidigt i morgon, till exempel till träning eller en utflykt
20. Mamma stängde fönstret, drog för gardinen och sa åt dem att prata tyst.	Varför: någon behöver ha det tyst och mörkt, till exempel en som sover
21. Provet var en baggis, så han behövde inte öva och hann se klart filmen.	Ordet: baggis betyder något mycket lätt
22. Gungorna gungade fortfarande, och under rutschkanan låg en ensam sko.	Före och efter: barn har nyss lekt där och har sprungit iväg i hast
23. Han fyllde vattenflaskan, packade en karta och en banan och tog på sig kängorna.	Före och efter: han ska ut och vandra, till exempel i skogen
24. ”Det går bra att vänta”, sa han och tittade på klockan för tredje gången.	Det som menas: han vill att den andra ska skynda sig

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: AVANCERAD, MENINGARNA 1–8

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
1. Någon väckte honom med en våt nos, och han drog täcket över huvudet och mumlade: ”Fem minuter till.”	Vem: ett husdjur, troligen en hund
2. Mannen i vit rock tryckte försiktigt på hennes knä och sa: ”Det här kommer göra lite ont.”	Vem: en läkare eller en sjukgymnast
3. Gatlyktorna lyste redan när de gick hem, men klockan på kyrktornet visade bara fyra.	Var och när: sen höst eller vinter, när det blir mörkt tidigt
4. I högtalaren sa en röst: ”Spår fyra”, och hela bänkraden reste sig med sina resväskor.	Var och när: på en tågstation
5. Hon sa att hon inte brydde sig, men hon hade kollat mobilen sjutton gånger sedan lunch.	Känsla: hon väntar på ett svar och är nervös eller orolig
6. Han klappade sin kompis på axeln och sa grattis, men lämnade tårtan orörd fast den var hans favorit.	Känsla: han är avundsjuk eller besviken
7. Han la jackan på stolen bredvid och väskan på stolen mittemot, fast kaféet var nästan tomt.	Varför: han håller platser åt någon som ska komma
8. När hon skulle hålla sitt tal tappade hon tråden och stod tyst i en halv minut, tills klassen började skratta.	Ordet: hon glömde vad hon skulle säga

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: AVANCERAD, MENINGARNA 9–16

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
9. Det låg sand i hallen, en blöt handduk på golvet och ett glasspapper på bänken.	Före och efter: någon har nyss kommit hem från stranden
10. Han vred åt sista skruven, vände cykeln rätt och torkade händerna på byxorna.	Före och efter: han har lagat cykeln och ska troligen provcykla den
11. ”Nej, gör som du vill”, sa pappa och smällde ner tidningen på bordet.	Det som menas: han är irriterad och vill egentligen inte att hon gör så
12. ”Kul att du hann komma”, sa läraren och tittade på klockan medan de andra redan packade ihop.	Det som menas: den som kommer är sen, och läraren säger det med ironi
13. Skon i hallen var sönderbiten, och på mattan bredvid låg något stort och lurvigt som sov med öppen mun.	Vem: hunden har tuggat sönder skon
14. Expediten kom runt disken och kramade Gustav. ”Du har vuxit, vännen”, sa hon och strök honom över håret.	Vem: hon är någon i Gustavs familj eller en vuxen som har känt honom länge
15. Löven låg i blöta högar på skolgården, och Tuva hoppade över pölarna på väg till bussen.	Var och när: det är höst och det har regnat
16. Ljuset släcktes, alla tystnade, och Melker klev över folks fötter på väg till sin plats i raden.	Var och när: på en biograf eller i en teatersalong

© Niclas Fohlin · niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp

STARTMENINGARNA: AVANCERAD, MENINGARNA 17–24

STARTMENINGEN	SLAG OCH SVAR
17. Filip skrev ”Kul för er” i gruppchatten, raderade det, skrev det igen och tryckte aldrig på skicka.	Känsla: han är avundsjuk eller sårad men vill inte visa det
18. Jenny bytte tröja för tredje gången medan mamma ropade att taxin väntade.	Känsla: hon är nervös inför något och vill se bra ut
19. Axel smög runt huset och gick in genom källardörren i stället för genom dörren vid köksfönstret.	Varför: han vill inte bli sedd av den som är i köket
20. Saga stoppade smörgåsen i fickan i stället för att äta upp den och gick mot gympasalen, där någon satt ensam på bänken.	Varför: hon vill dela maten med den som sitter ensam
21. Filmen var så tung att ingen sa något på hemvägen.	Ordet: sorglig eller allvarlig, något som tar på en
22. Skåpen var tomma, sängen var bäddad och på köksbordet låg en lapp med nyckeln ovanpå.	Före och efter: någon har flyttat eller rest iväg och lämnat nyckeln
23. Det låg krossat glas på golvet i hallen, och katten gömde sig under soffan.	Före och efter: något har just fallit och gått sönder och skrämt katten
24. ”Ja, visst, det var en intressant idé”, sa läraren och bläddrade vidare till nästa uppsats.	Det som menas: läraren tycker inte att idén var bra men säger det artigt

© Niclas Fohlin. Ur Textsamtal i grupp, https://niclasfohlin.se/stodundervisning/textsamtal-i-grupp.